

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 24 dec. 1950

Mede voor s'Jacob en Stikker. Referte uw telegram 438.

1. Hoewel ik meen te mogen verwachten dat de Indonesische Regering haar uiterste best zal doen om ook bij eventueel mislukken der Nieuw-Guineaconferentie de Nederlandse levens en bezittingen hier zo goed mogelijk te beschermen, moet inderdaad de mogelijkheid onder ogen worden gezien dat zij daartoe niet in staat zal zijn. Gebruikmaking van in Indonesië voor ander doel aanwezige Nederlandse militaire apparaat voor verlenen van bescherming als hier bedoeld moet naar mijn mening zowel op bovengenoemde grond als met het oog op mogelijke noodlottige consequenties van ingrijpen, zolang mogelijk worden vermeden. Anderzijds ben ik van oordeel, dat, wanneer het behoud van goede betrekkingen met de RI zou moeten worden afgewogen tegen de veiligheid der Nederlandse onderdanen laatstgenoemd belang zal moeten prevaleren. Mijn opvatting is dat het door U genoemde geval van uiterste noodzaak waarin militair optreden, geboden is, geacht moet worden zich voor te doen wanneer Nederlandse levens ernstig gevaar lopen en de RI tot bescherming daarvan niet in staat blijkt.
2. Met de Nederlandse legerleiding alhier heb ik de vraag besproken of van inzet van het aanwezige Nederlandse militaire apparaat in een dergelijk geval bereiken van het gestelde doel kan worden verwacht. Scheffelaar en van Santen zijn van oordeel, dat, indien alle ter beschikking staande troepen (KL en ex-KNIL) zouden worden ingezet, het in geval van nood mogelijk zou zijn daarmee plaatselijk en tijdelijk de situatie in bedwang te houden. Wenselijk ware, dat in een dergelijk geval ook de beschikbare missieofficieren onder de bevelen worden gesteld van de troepencommandant, met vanzelfsprekende uitzondering van Pereira.
3. Het lijkt nauwelijks nodig te wijzen op de consequenties van een ingrijpen als hier voorzien. Het zou naar menselijke berekening het einde betekenen van de Unie en tevens misschien verbreking van de betrekkingen tussen beide landen, terugroeping van diplomatieke en consulaire vertegenwoordigers en eventueel de mogelijkheid, dat de RI een dergelijk verloop van zaken als agressie zou beschouwen.
4. Uitblijven van uw antwoord op de door de legerleiding gestelde vragen, waarop ik naar aanleiding van de nieuwe regeling der gezagsverhouding mij veroorloof opnieuw de aandacht te vestigen, maakt de situatie voor mij, zowel als voor de legerleiding hier uiterst moeilijk. Ik moge U verzoeken mij zo spoedig mogelijk te doen weten of U accoord gaat met het door mij sub 1 voor militair ingrijpen aangegeven criterium.